

το όριο ως όσμωση ταυτοτήτων
_τα τείχη της Λευκωσίας

_σπουδαστική ομάδα: Γαλιούνα Ηλια-Άννα, Μαλακτού Ελένη
_υπεύθυνη καθηγήτρια: Μπαμπάλου Μπούκη
σύμβουλοι: Βασιλάτος Παναγιώτης, Γυπαράκης Γιώργος
__εμπ _σχολή αρχιτεκτόνων μηχανικών _ιούνιος 2012

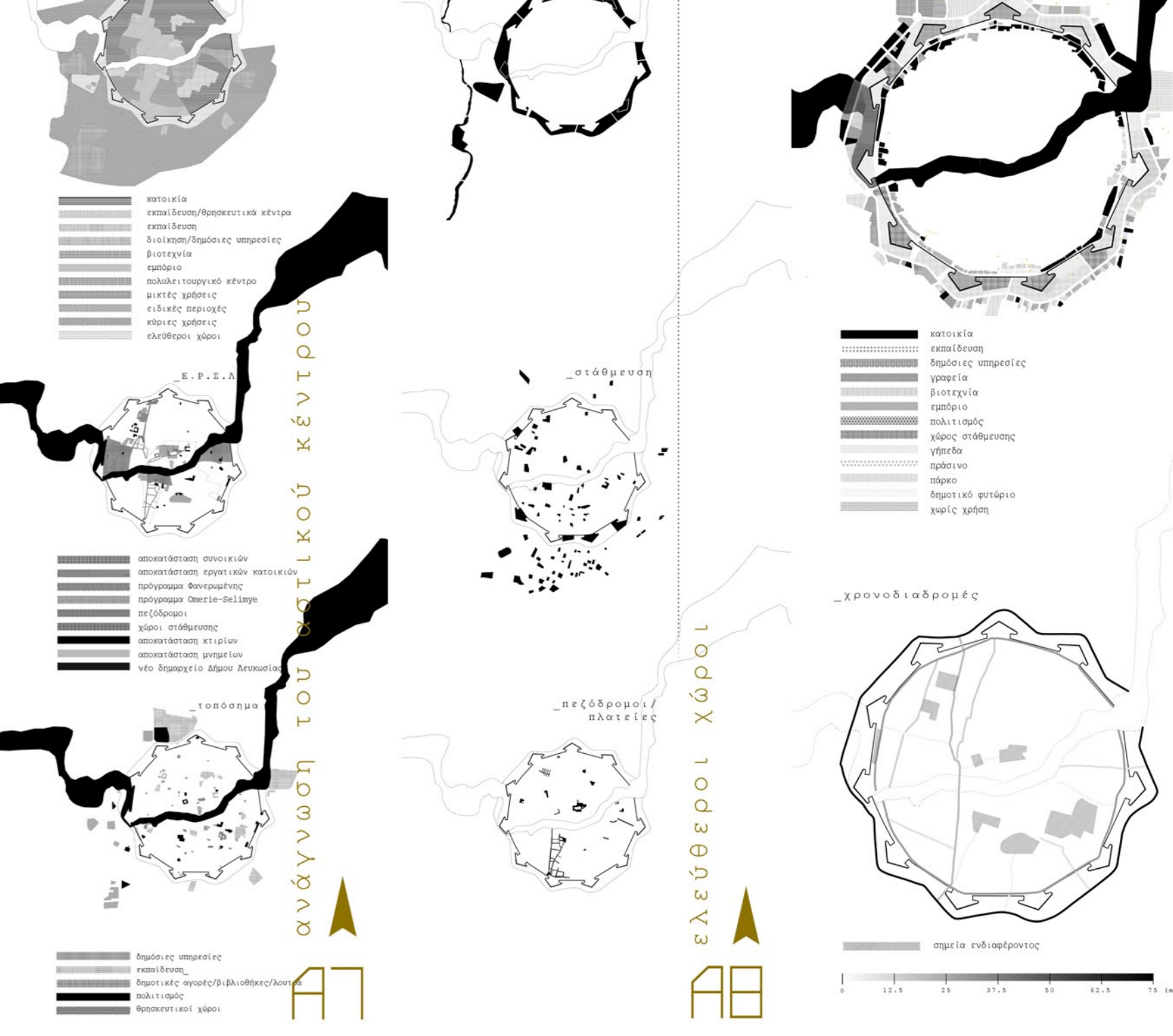
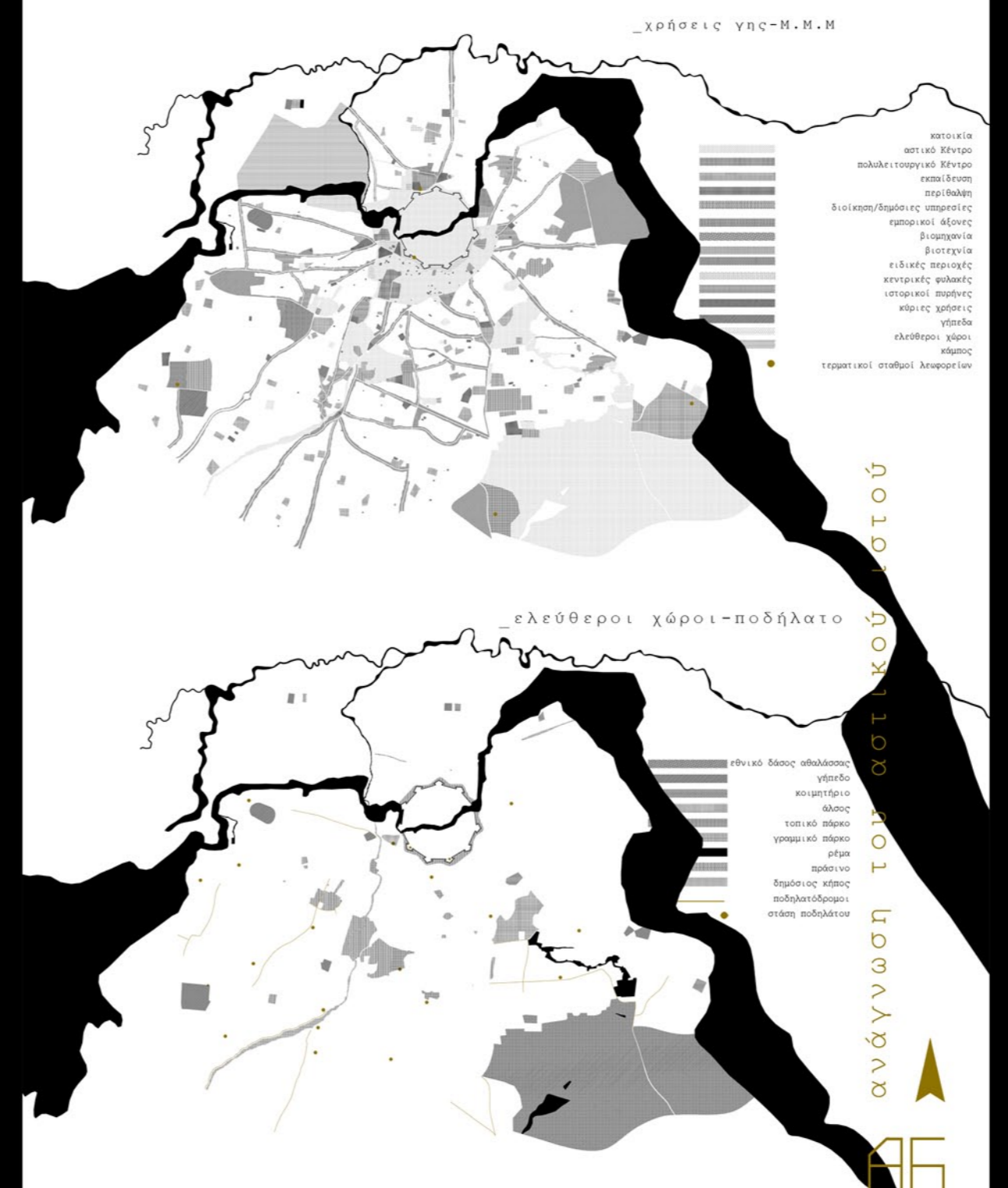
_το τείχος >> όριο

Η τοπογραφία της αρχαίας Λευκωσίας είναι σε μεγάλο βαθμό άγνωστη και προβληματική. Η αρχή κατοίκησης στην ευρύτερη περιοχή της, φαίνεται ότι άρχισε από το 3000π.Χ., κατά μήκος του ποταμού Πεδιαίου. Στα Βυζαντινά χρόνια αυξάνεται σημαντικά ο πληθυσμός της, ωστόσο παραμένει μια ανοχύρωτη πόλη. Στα χρόνια της Φραγκοκρατίας η Λευκωσία χρίζεται ως η πολιτική, διοικητική και θρησκευτική πρωτεύουσα του νησιού. Κατά την περίοδο(1285-1324) τοποθετείται και η ανέγερση των πρώτων τειχών της πόλης. Εικάζεται ότι η ακαθόριστη γεωμετρική τους περίμετρος ήταν 14km. Το τείχος ψωνόταν κατακόρυφο και κατά διαστήματα είχε κυλινδρικούς ή τετράπλευρους πύργους. Κανένα ίχνος από το τείχος δε διασώζεται στις μέρες μας παρά μόνο ένα πολύ μικρό τμήμα του που λειτουργεί σήμερα ως πολιτιστικό κέντρο. Κατά την Ενετική κυριαρχία στην Κύπρο, η Γαληνοτάτη δημοκρατία σχεδιάζει και εκτελεί ένα κολοσιαίο πρόγραμμα αμυντικών έργων στην ευρύτερη επικράτεια της, κάτω από την απειλή της αυξανόμενης ισχύς της Οθωμανικής αυτοκρατορίας. Γι' αυτό, το 1567, αναθέτει στον αρχιτέκτονα-μηχανικό Giulio Savorgnano να σχεδιάσει τα νέα τείχη της Λευκωσίας. Ο Savorgnano αποφάσισε την κατεδάφιση των φράγκικων τειχών τα οποία θεωρήθηκαν ανεπαρκή. Τα Ενετικά τείχη αποτελούν από τα πιο φιλόδοξα αρχέτυπα αστεροειδούς πόλης και πρότυπο αισθητικής που εντάσσεται στα πλαίσια της αναγεννησιακής "città ideale". Η περίμετρος των νέων τειχών περιορίστηκε στα 5km ώστε η άμυνα να είναι πιο αποτελεσματική. Το τείχος είναι κυκλικό και αποτελείται από έντεκα πενταγωνικούς, καρδιόσχημους προμαχώνες. Γύρω από το οχυρό, υπάρχει μια τάφος πλάτους 80m η οποία κατασκευάστηκε για να δεχθεί το νερό του Πεδιαίου ποταμού. Αυτή την περίοδο εκτράπηκε και ο ρους του ποταμού για να καταστεί πιο ασφαλής η πόλη. Το ύψος των τειχών σήμερα κυμαίνεται από 9-13m ενώ τα θεμέλια είναι 2m. Σήμερα η στάθμη της τάφρου υπολογίζεται ότι κρύβει 3m από το τείχος. Όσο αφορά το υλικό κατασκευής του τείχους, ο πυρήνας του είναι φτιαγμένος από ψημένα τούβλα με επένδυση από τοπικό παράλιθο. Η είσοδος στην πόλη επιτυγχάνονταν από τρεις πύλες. Μετά την άλωση της Λευκωσίας από τους Οθωμανούς δεν παρουσιάζεται κάποια σημαντική αλλαγή στη δομή και τη γεωμετρία των τειχών. Κατά την περίοδο της Αγγλοκρατίας όμως, στις αρχές του 20ου αιώνα, υπάρχει ανάγκη επέκτασης της πόλης έξω από τα τείχη. Έτσι κρίνεται απαραίτητο να κοπούν τμήματα του τείχους και να δημιουργηθούν ανοίγματα για την απαμβλυνση του κυκλοφοριακού και τη σύνδεση με τη νέα εκτός των τειχών πόλη. Η σύγχρονη ιστορία της Κύπρου και της Λευκωσίας σφραγίζεται με τη χάραξη ενός δεύτερου "τειχους", αυτού της νεκρής ζώνης κατά την Τουρκική εισβολή του 1974. Η νεκρή ζώνη τέμνει εγκάρσια τα τείχη δημιουργώντας ένα δεύτερο όριο που εμποδίζει την αδιάσπαστη συνέχεια τους.

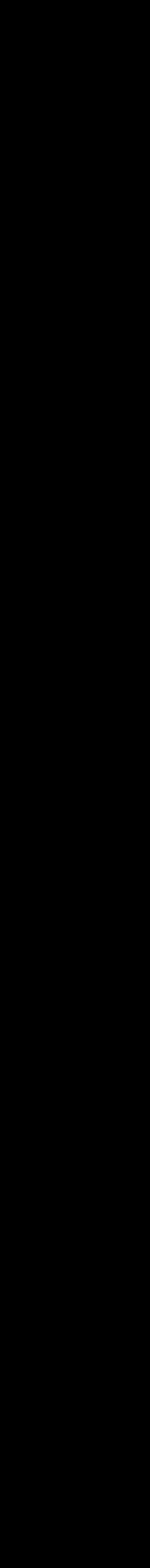
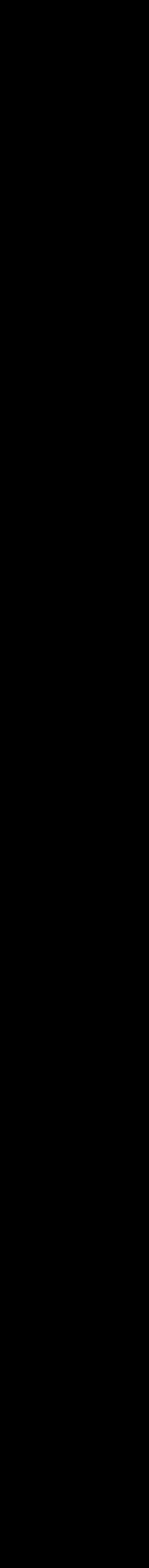
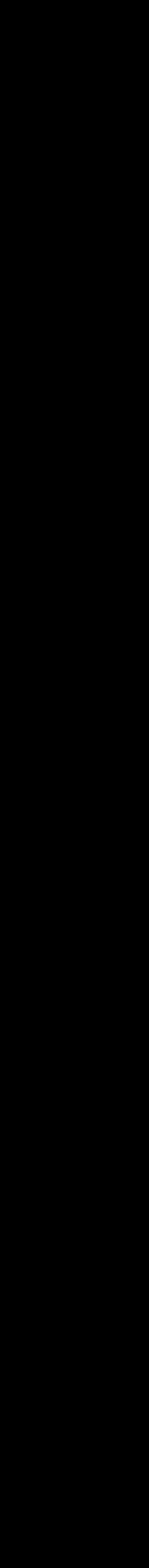
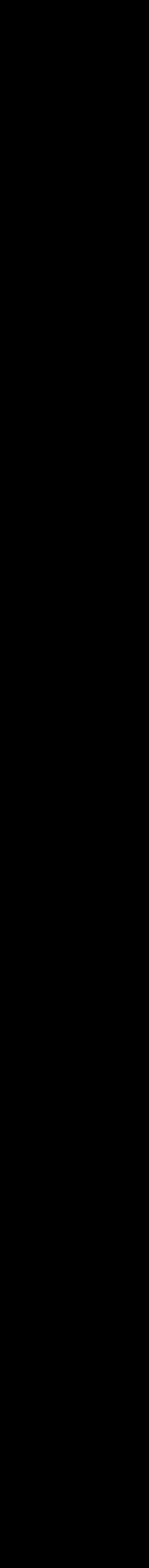
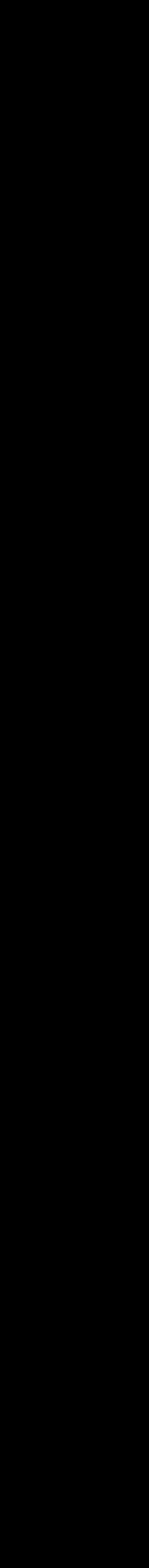
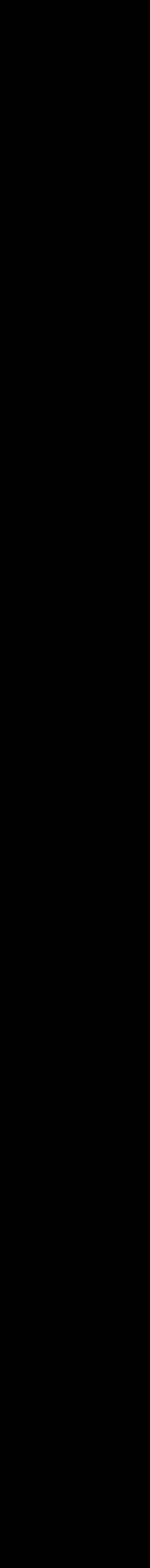
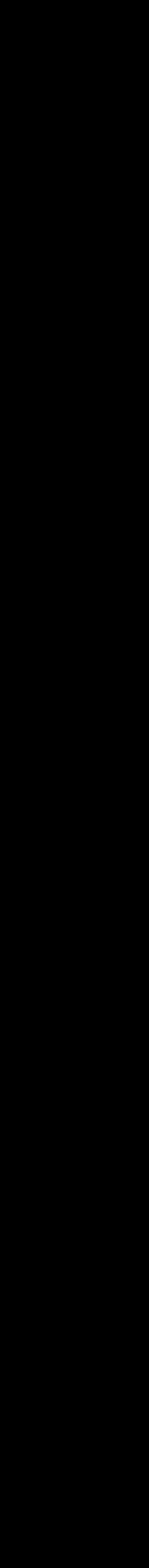
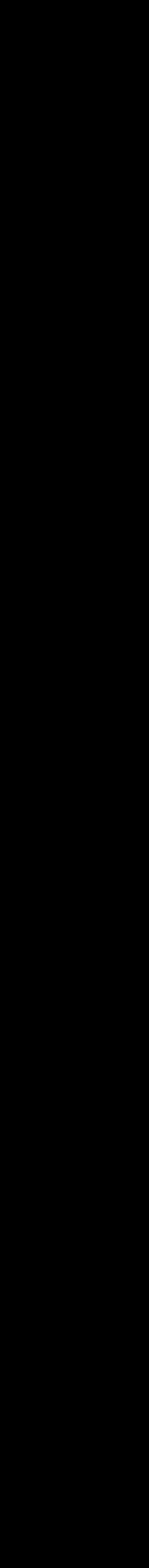
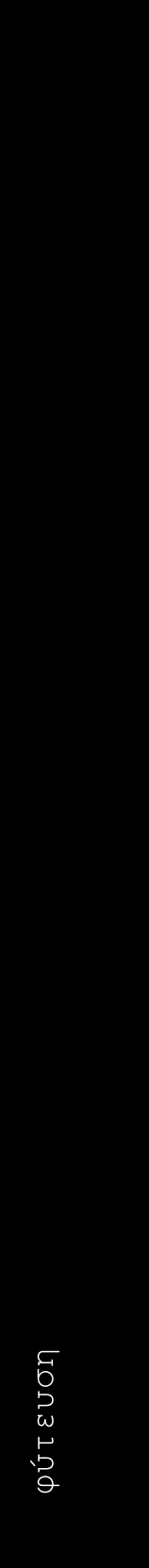
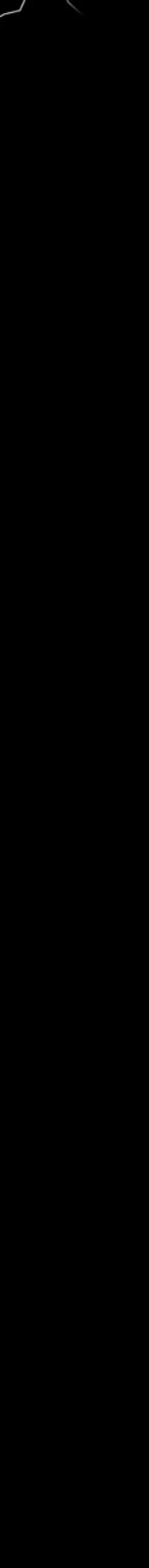
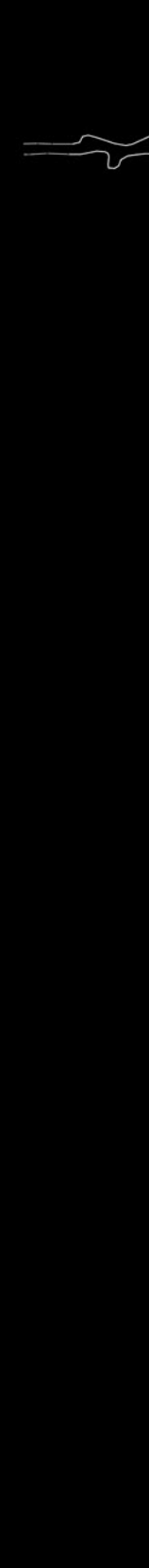
_νεκρή ζώνη >> όριο

Το Νοέμβριο του 1963, έπειτα από πρόταση του προέδρου της Κυπριακής Δημοκρατίας Μακάριου για αναθέωση του Συντάγματος, ξέσπασαν διακοινοτικές ταραχές, οι οποίες στάθηκαν η αφορμή για το γεωγραφικό και εθνικό διαχωρισμό της Λευκωσίας και τη χάραξη της «πράσινης γραμμής». Οι Τουρκοκύπριοι αποχώρησαν από τα πολιτειακά αξιώματα που κατείχαν στο νησί. Στη συνέχεια αποχώρησαν από την πρωτεύουσα και συγκεντρώθηκαν σε θύλακες, προστατευμένους από τις τουρκικές δυνάμεις και τις ειρηνευτικές δυνάμεις των Ηνωμένων Εθνών. Οι Ελληνοκύπριοι από την άλλη, εγκατέλειψαν τις περιοχές που συνόρευαν με τη γραμμή αντιπαράταξης. Τότε ο διοικητής των Βρετανικών βάσεων, Πήτερ Γιανγκ χάραξε με πράσινο μαρκαδόρο στο χάρτη της Λευκωσίας μια γραμμή, η οποία θα χωρίζει τη πρωτεύουσα στα δύο. Έκτοτε αυτή η γραμμή παραμένει η μόνιμη πληγή της Λευκωσίας. Το καλοκαίρι του 1974 ο ήχος των σειρήνων και των τεθωρακισμένων αφύπνισαν και αναστάτωσαν ξανά την πρωτεύουσα. Η Τουρκία εισβάλλει στο νησί και καταλαμβάνει το 37% του συνολικού εδάφους. Το πλήγμα τέρστιο και η Κύπρος μοιράζεται κυριολεκτικά στα δύο. Είναι γεγονός ότι η ιστορία αποκτά άλλο νόημα μετά το 1974. Γράφεται με άλλο χρώμα, αποτυπώνεται με άλλα υλικά. Με κόκκινο για να θυμίζει το αίμα που χύθηκε και με κορφιά και σωματοπλέγματα που τρυπάνε και χαράζουν τη ψυχή στα δύο. Την αναταραχή διαδέχεται η ανύψωση του ενός δεύτερου τείχους, ενώ η απόλεια και η απουσία των αναπημένων αφήνει δυσαναπλήρωτο το κενό. Η πορεία ακολουθεί τις αιχμηρές σχισμές της γης και είναι πάντα παράλληλη με τη γραμμή του τείχους που σημαίνει το ρήγμα. Στις δύο πλευρές οι άνθρωποι έχουν παράλληλους δρόμους χωρίς να μπορούν να δουν ο ένας το πρόσωπο του άλλου. Η νεκρή ζώνη τέμνει το τείχος αποκόπτοντας τη φυσική του συνέχεια. Σήμερα τόσο τα τείχη όσο και η τάφρος, παρά το γεγονός ότι διατηρούν την αριστητή τους αποτελούν ένα περιφρακωμένο όριο. Έπειτα από 32 ολόκληρα χρόνια, το 2003, ξεκίνησε μερική άρση της απαγόρευσης διακίνησης προσώπων από το Βόρειο στο Νότιο τμήμα της Κύπρου και αντίστροφα. Το 2008 ακολούθησε και η κατεδάφιση του οδοφράγματος της οδού Ληδρας στη Λευκωσία με απόφαση της κυπριακής κυβέρνησης, ως ένα πρώτο βήμα για την αποστρατιωτικοποίηση όλης της Λευκωσίας. Η πόλη με ένα πολύ βίαιο τρόπο μοιράστηκε στα δύο. Όμως, οι μυρωδιές, ο αέρας, η αρχιτεκτονική της πόλης, οι άνθρωποι παραμένουν ο συνδετικός κρίκος για τη συρροή του αστικού ρήγματος που δημιουργήσε η νεκρή ζώνη.

συνθέτοντας το δυναμικό της πόλης

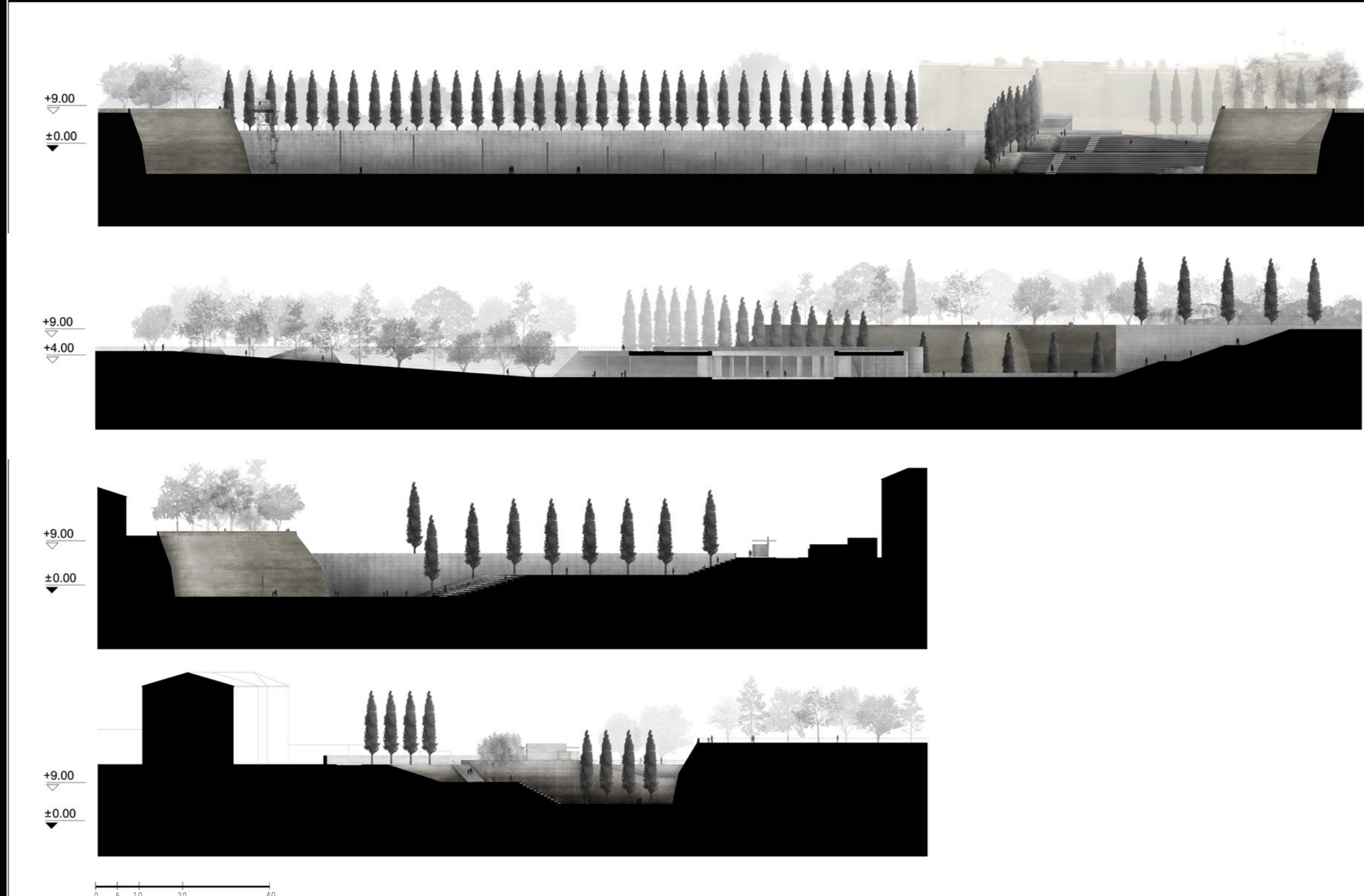

υλικότητες

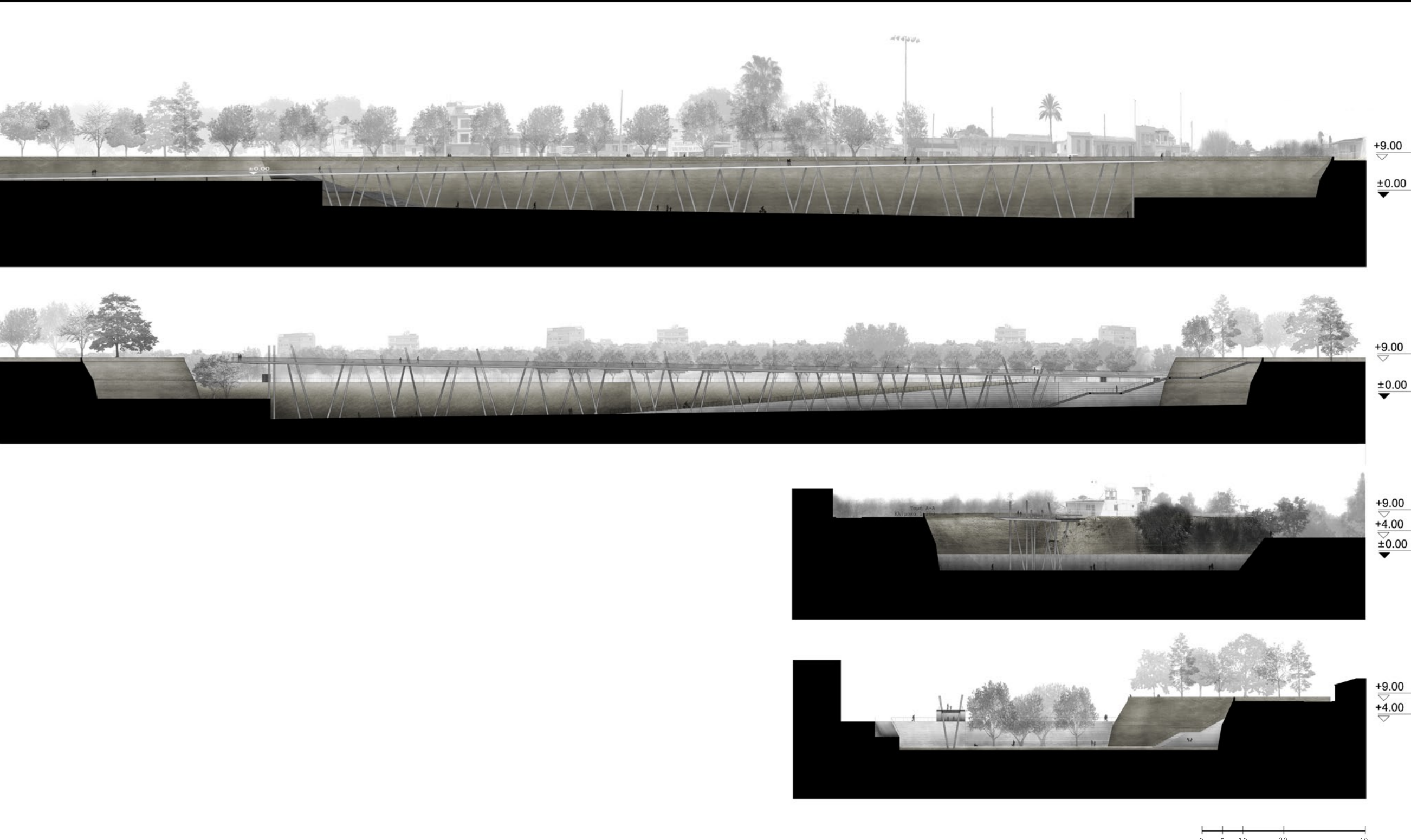
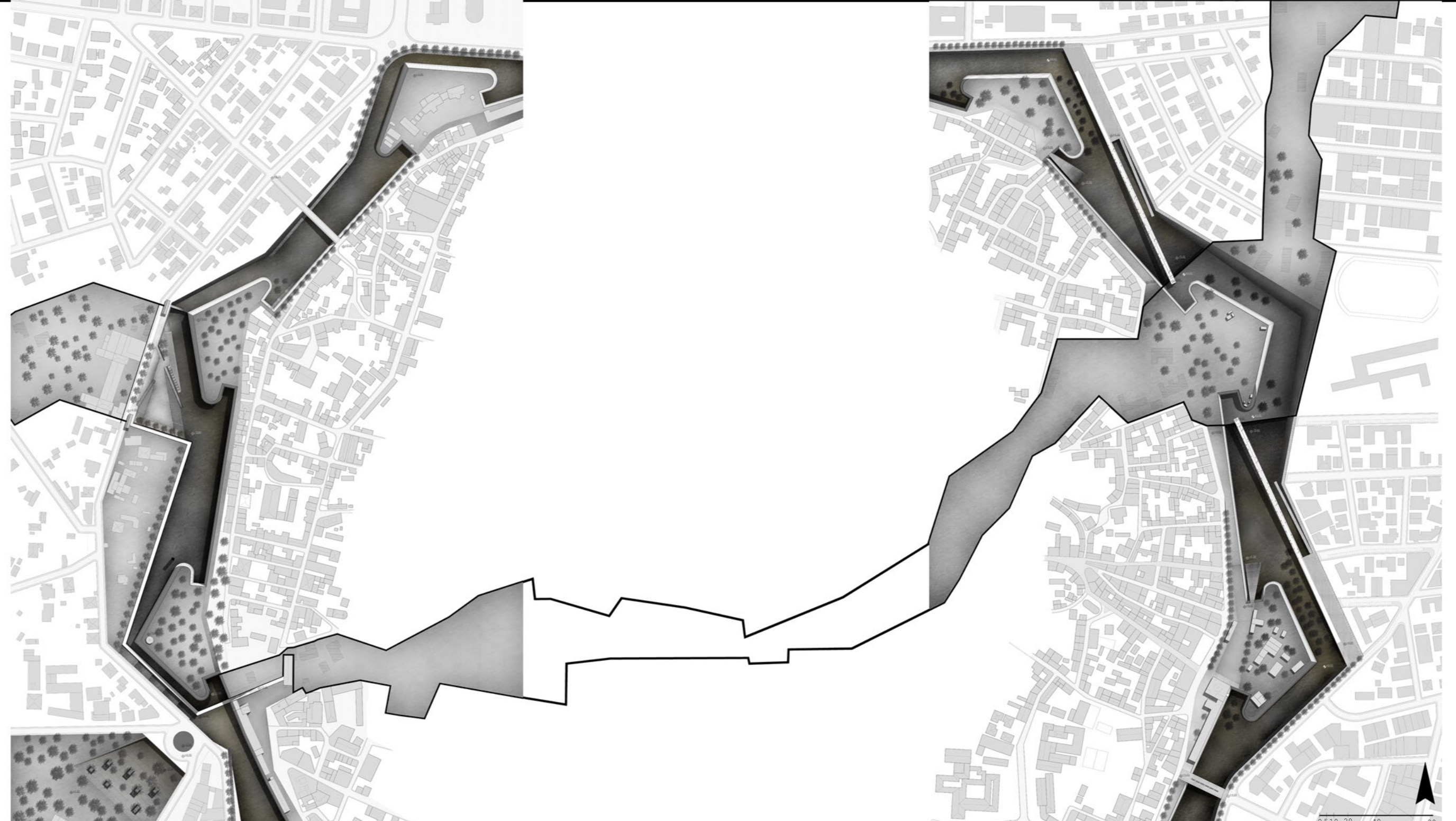
φύτευση

ΙΧΝΗΛΑΤΙΩΝΙΑΣ ΤΟ ΟΡΙΟ

_το όριο ως δόμηση ταυτοτήτων- τα τείχη της Λευκωσίας_διάρρηξη ορίου

το όριο ως δόμηση ταυτοτήτων- τα τείχη της Λευκωσίας“διάρρηξη” ορίου